

Lausunto

15.12.2023

Asia: TRAFICOM/578241/03.04.05.00/2023

Lausuntopyyntö Liikenne- ja viestintäviraston määräsluonnoksesta Määräys verkkotietojen toimittamisesta Sijaintitietopalveluun (M71)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

INFRA ry on ollut puoltamassa ”yhden luukun” periaatetta ja pitänyt sitä kannatettavana kaapeleiden sekä muiden verkostojen kaivuuvaurioiden minimoimisen näkökulmasta. Mitä helpommin urakoitsijat saavat tiedot kaivualueella olevista esteistä ja kaapeleista, sitä vähemmän vaurioita tapahtuu.

INFRA ry:n näkemyksen mukaan keskitettyyn tietopisteeseen (sijaintitietopalvelu, STP) toimitettavien tietojen riittävä tarkkuustaso ja yhteen toimivuus olisi tarpeellista saada sille tasolle, jolla kaapelointi- sekä rakennushankkeiden suunnittelu ja käytännön työmaatoiminta voidaan toteuttaa turvallisesti sekä vaurioittamatta verkonomistajien kaapeleita.

Tavoitteena pitää olla taso, jossa alueella kaivuutyötä tekevällä on käytössä riittävät tiedot eri verkonomistajan kaapeleista, jotta kaapelivaurioiden määrä saadaan minimoitua työmailla sekä kaivuutyöhön liittyvät riskit hallittua riittävällä tasolla. Riittävä taso edellyttää sitä, että työkohteen verkonomistajilta saadaan tarvittavat tiedot rakennushankkeen toteuttamiseksi. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi kaapeleiden lukumäärätieto, työhön tarvittavat kartat käytössä olevin kaapeleiden ja kaapelireittien sijaintitiedoin sekä se tarvitaanko työkohteessa kaapelinäyttöjä tai muita tarkentavia työohjeita sekä mitä muita mahdollisia erityistyölajeja kohteessa tulee ottaa huomioon.

Määräsluonnoksessa esitettävät tarkkuusvaatimukset asettavat omat haasteensa niin verkonomistajan kuin ”kaivajan” eli asennustyötä tekevän osalta erityisesti toimittaessa jo rakennetussa ympäristössä ja erilaisissa uudisrakennuskohteissa. Haasteita aiheuttavat mm. kaapeleiden tiedossa olevat x, y, z- koordinaattitiedot, niiden mitattu ja ilmoitettu tarkkuustaso sekä käytössä olevien karttapohjien sekä kaapelikarttojen tarkkuus, mittausperusta ja koordinaattitiedot.

Kaiken infran saaminen yhdelle kartalle vanhojen asennusten osalta on erittäin haastava tehtävä, sillä nykyinen tieto verkkojen sijainnista on ”viitteellistä” - ei tarkkaa.

Verkkotoimijoita on lukuisa määrä ja heidän toimintatapansa verkkotietojen luovuttamisen osalta voivat olla toisistaan poikkeavia, joten määräyksen M71 ehdottama toimintamalli olisi syytä varmentaa siten, että se soveltuu kaikille osapuolille. Verkkojen omistajien ja kaivua suorittavien urakoitsijoiden yhteisenä intressinä on verkkovaurioiden välttäminen ja turvallinen työskentely.

Keskeistä kaivutöitä tekevän urakoitsijan kannalta on se, että verkonomistaja vastaa kaapeleiden sijaintitiedoista, niiden oikeellisuudesta ja verkkoinfran sijaintitietojen toimittamisvelvollisuudesta (Sähkömarkkinalaki 110§ ja Laki sähköisen viestinnän palveluista 241§ ja 242§) ts. ”annettava maksutta tiedot kaapeleiden sijainnista ja työn suorittajalle vaaran välttämiseksi tarpeelliset tiedot ja ohjeet”. Keskeistä on myös se, että nämä tiedot ovat saatavissa työtä suorittavalle siten, että työ voidaan toteuttaa laadukkaasti, turvallisesti ja verkkoja vahingoittamatta ja vahingon sattuessa vastuiden rajapinnat todentaen. Urakoitsijan kannalta on myös tärkeää, että tarvittavat tiedot saadaan viivytyksettä, jotta työ ei keskeydy siitä syystä, että kaapeleiden sijaintitietoja ei pyynnöstä huolimatta saada ajoissa.

Sijaintitietopalvelun toteutus on nyt kaavailtu toteutettavaksi ns. Traficomien keskitettynä palveluna. Esitämme huolestuneina M71 määräyspäivityksen kriittisen infrastruktuurin tietojen avoimesta jakamisesta nykyisessä maailmantilanteessa. Suunniteltu sijaintitietopalvelu kokoaa yhteen ja jakaa merkittävässä määrin kriittistä infrastruktuuria koskevaa tietoa, joten tiedon joutuminen väärin käsiin on estettävä ja palvelun tietoturvaan on kiinnitettävä erityistä huomioita. Keskitetyn palvelun sijasta yksi vaihtoehto toteuttaa palvelu voisi olla hajautettu malli, joka on käytössä mm. Ruotsissa.

Urakoitsijan kannalta keskeinen tavoite on se, että tiedonhankintaa varten olisi olemassa yksi taho / asiointipiste, johon tiedustelu laitetaan, minkä jälkeen kyseinen asiointipiste välittää tiedon kaikille ko. alueella toimiville verkonhaltijoille. Tämän jälkeen verkonhaltijat ovat yhteydessä urakoitsijaan ennalta sovitulla tavalla.

Syrjö Paavo
Rakennusteollisuus RT ry / INFRA ry